FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE ȘAH

BULETIN PROBLEMISTIC

AL COMISIEI CENTRALE DE STUDII ȘI PROBLEME

V.A 73.

F E D E R A Ţ I A R O M Â N Ă D E Ş A H

BULETIN PROBLEMISTIC

AL COMISIEI CENTRALE DE STUDII ŞI PROBLEME

A P A R E T R I M E S T R I A L

COLABORĂRILE pentru „B.P." rugăm a le trimite la următoarele adrese:
PROBLEME INEDITE: Anton MOLDOVAN, Bulevardul „12 Aprilie" Nr.8, TIMIŞOARA - II.
STUDII INEDITE: Ing.Constantin PETRESCU, Aleea Budacu Nr.5, Bloc M.3, sc. 3, et.III, ap.54, BUCUREŞTI - 49, sectorul 3.
ARTICOLE din ţară: Ing. Valeriu PETROVICI, str.Liviu Rebreanu Nr.35, bloc M.15, sc. 3, apart. 51, BUCUREŞTI - 57, sectorul 4.
CORESPONDENŢA GENERALA şi ARTICOLE din străinătate: Ing. Anatole F. IANOVCIC, str. Avram Iancu Nr. 24, SIBIU.

$$$

Nr. 13 (Nr.1/1974)   IANUARIE - MARTIE 1 9 7 4   Anul IV

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

CE ESTE DE FAPT TEMA G R I M S H A W ?

Orice începător, va răspunde la întrebarea dacă ştie ce este tema „Grimshaw" prin „Sigur că da!" La urma urmei, este vorba despre cea mai veche şi populară temă.

Spre surprindere însă, specialiştii nu sînt chiar aşa de unanimi cum ne-am aştepta. (Propunem cititorilor să formuleze definiţie inainte de citirea articolului de faţă şi, apoi s-o revadă după citire). M.Wróbel în „Tajemnice dwuchodówki" scrie: „Interferenţe Grimshaw în două mutări avem cînd T şi N, sau N şi P se interferează pe acelaşi cîmp"; ori, A.F.Ianovcic, în „Şahul Artistic", mai prudent: „Interferenţe reciproce a T şi a N pe acelaşi cîmp... constituie aşa zisa temă Grimshaw... Interferarea reciprocă şi pe acelaşi cîmp a N şi P... sînt considerate tot drept tema Grimshaw". Intr-adevăr, multe surse definesc tema în acest fel, fie pentru ambele cazuri, fie doar pentru T - N, prezentînd cazul N - P ca o temă aparte, sub numele de Pickabish. Dar înainte de a intra în detalii, să ne reamintim cum a apărut această idee.

Exemplul I este prototipul, care a deschis o nouă eră în şcoala de tranziţie. Planul albului: 1.Df6 (am.2.c4≠) nu e posibil atîta timp, cît Ng4 controlează cîmpul f5 (vezi soluţia). Dar după ce N este manevrat peste cîmpul critic (e6) şi T se aşează pe acest cîmp, se produce o interferenţă, exploatată direct (primar) de alb pentru a declara un „şah fatal". Deci tema Grimshaw apare ca o s i n g u r ă variantă, în care o piesă neagră de acţiune lungă (T,N,D) trece în prealabil peste cîmpul critic (mutare critică), după care devine interferată de o altă piesă de aceeaşi culoare, cu acţiune diferită - putînd fi şi R sau C - cîmpul critic rămînînd neocupat nici un moment de alb. Aceasta cere cel puţin două mutări negre, deci minimum 3≠ (sau ajutor 2≠). Abia după 60 de ani a fost compusă problema de la diagrama II, o altă piatră kilometrică. De remarcat că aici ideea clasică nu este simplu dublată, ceeace ar fi manevrarea peste cîmpul critic a piesei A, interferată de B într-o variantă şi manevrarea piesei B interferată de A în alta; aici ambele piese sînt manevrate peste cîmpul critic comun şi abia după aceea se produc interferenţe reciproce (le vom nota în continuare pe scurt prin IR) - cerînd cel puţin trei mutări negre. Acest fapt a constituit un nou element.

Şcoala logică germană (vezi aici şi Grmshaw-anticritic, cu trecerea peste cîmp critic pentru evitarea autointerferenţei; Brunner-Gr. cu exploatarea secundară a interferenţei, etc.) şi neo-germană, c u

dominaţia problemelor lineare în mai multe mutări, a cultivat ideea cu mutarea sa critică, pînă în zilele noastre, pe cînd şcoala strategică, cu multe variante, dar scurte, în special la probleme cu 2≠ a preluat doar epilogul. Probabil de aici derivă unele confuzii. De exemplu, problema de la diagrama III a fost elogiată de arbitrul concursului respectiv drept „interferenţe Grimshaw de culori opuse". Autorul însă ne informează că a considerat această remarcă o eroare totală, întrucît lipsesc mutările critice, iar IR albe sînt exploatate pentru crearea cîmpurilor de refugiu, element străin temei. Dr. Gy. Páros în cartea sa „A sakkművészet világa" precizează că denumirea „tema Grimshaw" s-a aplicat atît la IR cu mutarea critică, cît şi fără aceasta, dar recomandă pentru claritate termenul „tema interferenţelor reciproce", cum se şi obişnuieşte cu preferinţă în literatura de specialitate ungurească. A.Kárpáti ne sugerează termenul de „Grimshaw pur", cînd sînt prezente şi mutările critice (în ajutoarele cu 2≠, spre ex.). Cei înfluenţaţi de şcoala logică, consideră în general impropriu termenul „Grimshaw" în maturi ajutoare unde IR negre nu mai au caracterul forţant. Dar, să ne reamintim că pentru ca un astfel de criteriu să fie luat în considerare, ar trebui introdus mai întîi în definiţia temei!

I.
W.GRIMSHAW
„Illustrated London News", 1850

5≠ (7+8)
1.Nc8(am.2.Dc5≠) 1...N:c8 2.Df6 T e6 3.Dd4+ Rdd4 4. Cf5+

II.
J. KOHTZ & C.KOCKELKORN
„Festsch.A.S.", 1911

4≠ (7+8)
1.Df7(am.2.Cd3≠) 1...Nd5 2.Da7 Td4 3.Dh7 T/Ne4.

III.
A. KARPATI
Pr.II „Šahovski Glasnik", 1962

Aj.2≠ (5+7)
Gemen:Cf4→h5. A)1.Tg6 Te5 2.Rf6 Ch5≠, B)1.Ng6 Ne5 2. Re4 Cg3≠.

IV.
L.LOŞINSKI
M.on.„L'Italia Scacchist.", 1930

2≠ (10+8)
1.Tb1(am.2.d4≠) 1...T/Nb2,T/Ne2,T/Ng4.

In spiritul „strategic", la directe cu 2≠, în lipsa mutării critice, esenţa temei constă în IR. Cum spune M.Lipton în „Chess problems", IR T-N apare foarte frecvent şi pentru a economisi timp, compozitorii au denumit-o simplu „Grimshaw". Diagrama IV este deci, un „triplu Grimshaw", un Grimshaw fiind constituit din două variante. Exemplu V va fi considerat de unii - triplu Grimshaw, de alţii - dublu Grimshaw şi un Pickabish, sau două Grimshaw-uri ale turnului şi unul al pionului. K.Smulders ne informează că în Benelux majoritatea compozitorilor consideră Pickabish-ul ca o temă aparte. Totuşi, şi acolo sînt excepţii: van Grieken a cules o colecţie acestei teme incluzînd ambele forme la un loc! Literatura germană are alt vocabular. Acolo, în loc de „reciproc" se vorbeşte de „dublu", un Grimshaw fiind o singură variantă. Astfel problemele V şi VI sînt considerate avînd cîte 6 variante (considerate simplu), sau 3 „duble" (ca, spre ex. în „Problemschach" de H.Grasemann).

Dar acestea sînt doar terminologii, fără consecinţe imediate. Slăbiciunile definiţiilor în uz apar pe alte căi. Probabil cel mai de obiectat este faptul că nu se face deosebire faţă de tema „Novotny" (cu ocuparea cîmpului critic de către o piesă albă), ce se remediază simplu, cerînd pentru Grimshaw IR pe un cîmp liber.

Ex. VI subliniază un alt cusur. Deşi definiţiile precizează de obicei „pe acelaşi cîmp", cînd vine vorba de astfel de exemple, aceleaşi surse le acceptă tot ca „Grimshaw"... pe cîmpuri diferite!

Dawson a propus pentru o astfel de varintă distanţată, denumirea de „o unitate" Grimshaw. E.Holloday ne scrie opinia sa propunînd — să se renunţe la criteriul limitativ „pe acelaşi cîmp", esenţa temei constînd în IR. Exemplul VII întroduce în discuţie un alt aspect neglijat: dacă se poate înlocui T sau N cu o damă legată pe ortogonală, respectiv pe diagonală? In fond nimic nu se modifică în spiritul şi conţinutul temei, dacă celelalte criterii rămîn respectate.

V.
L.LOŞINSKI
„Tijdschrift v.d. N.S.B.", M.o.1,1930

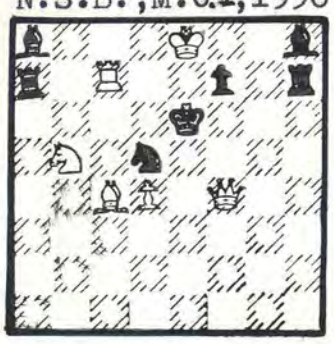

2≠ (6+7)
1.Nb3(Zugzwang)
1...T/Nb3,T/Ng7, N/Pf6.

VI.
W.SHINKMAN
„Brentano's" 1880

2≠ (7+4)
1:Re3(am.2.Cf3≠)
1...Te7+/Nh6+.

VII.
A.FINK
„Chess Review", (versiune)1933

2≠ (9+13)
1.D:c7(am.2.Tg6≠)
1...D/Nd4,D/Ne4.

VIII.
T. GARAI
(inedită)

2≠ (8+8)
1:Ng7(am.2.Ca3≠)
1...Te5/De4.

Exemplul VIII ilustrează schematic IR D-T pe cîmpuri diferite. De menţionat că D legată iniţial poate deveni dezlegată - ca în problema de faţă - sau să fie dezlegată în poziţia iniţială, devenind legată în urma mutării de mat (prinr-o baterie mascată sau obstrucţionată de D). A.Kárpáti, E.Holloday şi alţii sugerează o definiţie mai generală, ce ar cuprinde şi astfel de cazuri: „IR a două figuri d e aceeaşi culoare, dar cu acţiune diferită". Un exemplu frumos, clasic, este problema IX, avînd două varinte pe d2 şi trei pe e6 (2½ perechi). Pentru maturile tripletei, albul exploatează interferarea N de către T, respectiv P, precum şi interferarea simultană a ambelor de către N. Deci, în fond avem o pereche Grimshaw şi una Pickabish, cu una din variante comună pentru amîndouă.

IX.
A.F.IANOVCIC
„Rev.Română de Şah", Pr.I conc.tematic 1933

2≠ (9+11)
1.Ca5(am.2.Cb3≠)
1...T/Nd2,T/N/Pe6!

X.
T. GARAI
(inedită)

2≠ (6+7)
1.Nh4(am.De7≠)
1:..N/D/Tf6 2. Df7(Ce6?)/Ce6 (h8D?)/h8D(Df7?).

XI.
T. GARAI
(inedită)

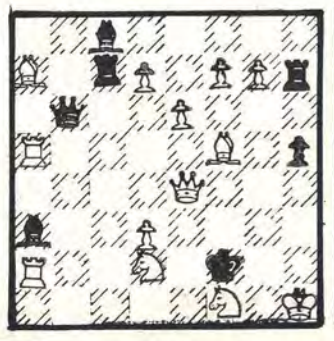

2≠ (13+7)
1.Nh3(am.2.Tf5≠)
1...T/D/Nc5 2.D e3(f8D?)/f8D(Cd?)/Cb3(De3?).

XII.
N.G.G.van DIJK
„Die Schwalbe", 1961

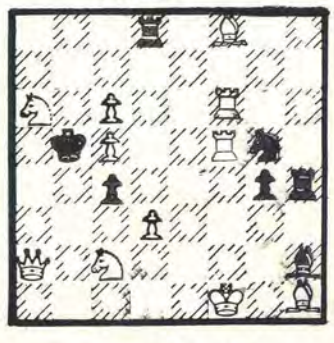

2≠ (11+7)
1.Nd5!,g3 2.Cc7
1:Td5/Nd6/Td6 ?
1...Ce6/Cf3/Ne5!

Cu o D legată se pot crea şi altfel de triplete. In problemele X şi XI o piesă neagră interferează celelalte două (reciproc), dar un element antidual elimină efectul unei interferenţe (ciclic). Totodată, este îndoielnic dacă T în X, respectiv N în XI, poate fi consi-

derat interferînd dama, iar linia lor proprie de acţiune constituind elementul antidual. Următoarele două cazuri sînt, probabil, cele mai discutabile. Exemplul XII este considerat Grimshaw alb. Esenţa temei constă în faptul că IR albe, cu excepţia soluţiei, au un efect negativ, apărările exploatînd tocmai interferenţa albă produsă. Aceasta constituie o mare deosebire faţă de ex.III, unde IR albe sînt avantajoase, permiţînd mutarea R negru în plasa de mat. Ex.XIII este aşa numitul „Grimshaw regal", unde interferarea unei figuri de acţiune lungă de către R, este imperechiată cu autoblocarea aceluiaş cîmp(de refugiu şi critic) de piesa tematică - o influenţă „logică" în domeniile „strategiei"! Tabloul ar fi incomplet fără amintirea vechii idei a lui S.Loyd (1859), pornită ca „tuburi de orgă" şi devenită doar mai tîrziu „Grimshaw". Ea poate fi privită şi ca o interferenţă ciclică cu patru elemente, repetate de două ori, cele opt interferenţe producînd doar patru maturi

XIII.
E.RUHLIS
Pr.I conc.Estonia, 1956

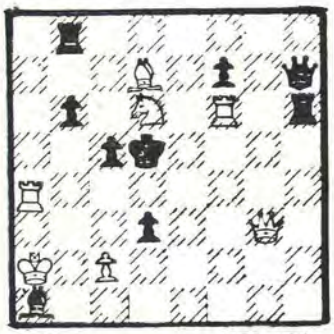

2≠ (7+9)
1.Cc4(am.2.Ce3≠)
1...R/Nd4,R/De4

XIV.
J. HARTONG
Pr.I „Problem", 1951

2≠ (10+11)
1.e:f6(Zugzwang)
1...Td7/Nd7(6)/Td6/Te7/Ne7(6)/Te6

XV.
T. GARAI
(inedită)

Aj.2≠ (3+9)
(2.1.1.1)
1.Tf6 Nb5 2.Nh6
1.Rh6 Dbl 2.f6

XVI.
T. GARAI
(inedită)

2≠ (6+6)
1.Dd3(Zugzwang)
(2.Tf2/Te2? Re6/-Pe5!)1...Re6/Pe6.

Ex.XIV este poate singura excepţie, virtuoasa manevrare a efectelor antidual producînd şase maturi diferite. Un bun exemplu, cum după un secol, tot mai este loc pentru noutăţi pe potăcile bătătorite.

Am parcurs un drum lung de la exemplul iniţial. Cînd excepţiile sînt mai numeroase decît regula, avem dreptul să ne întrebăm dacă nu e mai bine să abandonăm termenul, sau să-l redefinitivăm corespunzător. O definiţie nu poate avea părţi ce trebuiesc „subînţelese", ea trebuie să fie clară şi completă, să fie intelegibilă, fără nevoia de a cunoaşte întreaga istorie a ideii. Terminologia prea abstractă poate duce la neajunsuri foarte practice, cum ar fi participarea la concursuri tematice. Spre exemplu, problemele XV şi XVI, oare pot fi considerate realizînd tema Grimshaw, sau Pickabish (al turnului, sau regal)?

Cei care au putut urmări articolele instructive şi sistematice din „Tribuna Sibiului" de ing.A.F.Ianovcic, vor găsi multe idei deja familiare. Desigur unii pot fi în dezacord cu unele aspecte ale prezentei expuneri, alţii cu altele. Articolul nu intenţionează să concludă, ci să provoace, şi pentru aceasta, se propune următorul concurs.

Al IV-lea CONCURS TEMATIC INTERNAŢIONAL

Intr-o problemă d i r e c t ă sau c u m a t a j u t o r c l a s i c (fără condiţii feerice) în 2 mutări să se prezinte mai mult de 2 interferenţe reciproce, de orice tip, pe acelaş sau diferite cîmpuri neocupate, în acelaş sau în diferite jocuri (faze).

Se atrage atenţia că tema este IR, deci schimbări de mat în diferite poziţii, dar avînd aceleaşi IR, vor fi considerate ca un element secundar, iar ciclicitatea singură, fără reciprocitate,netematică.

Totodată, se cere şi trimiterea o p i n i e i p e r s o n a l e

pentru o definiţie corectă şi completă a temei Grimshaw. Aceasta este o condiţie pentru participare, dar nu va influenţa clasificările. Sînt binevenite şi opinii fără probleme. Toate vor fi sumarizate şi prezentate cititorilor. Lucrările, într-un număr nelimitat se vor trimite pînă la data de 1 mai 1975, pe adresa: ing. A. F. Ianovcic, str. Avram Iancu 24 (România). Concursul va fi arbitrat de T. Garai, care va oferi trei premii în cărţi şi reviste.

TOMA GARAI
Los Angeles (S.U.A.)

S U M M A R Y. The author invites to find a more comprehensive definition of the „Grimshaw" theme, presenting various examples, some of them not being unanimously accepted as Grimshaw's.

IV-th international theme tourney of „B.P."

In a direct problem, or in a classic helpmate problem (with no fairy conditions) in two moves, there are to be presented more than 2 black reciprocical interferences of any type, on the same or on different, free squares, in the same or in different plays. Cyclicity alone, without reciprocity, is not thematical.

The problems should be accompanied by the personal opinion for a correct and complete definition of the Grimshaw theme.

- Judge: Toma Garai (U.S.A.) Entries (one or more) to reach ing. A. F. Ianovcic, Sibiu, str. Avram Iancu 24 (Romanien), on or before the 1-th May 1975. 3 prizes in chess books. PLEASE REPRINT

ÎNSPIRÎNDU-NE DE LA CLASICI....

După motivele studiilor ale lui Liburkin

Marc S. Liburkin (1910-1953) face parte din grupul compozitorilor sovietici de studii dintre cei mai proeminenţi. Compoziţiile sale, unanim apreciate şi bine cunoscute sînt caracterizate prin originalitatea excepţională şi varietatea multiformă a ideilor. Majoritatea lor sînt publicate în cartea „Studiul sovietic de şah" (1955). O antologie completă a studiilor lui M.S.Liburkin era în pregătire de către A.S.Gurvici, al cărui moarte prematură l-a împiedicat să termine această lucrare de valoare incontestabilă.

M a r c S. L I B U R K I N

I. Pr.I conc.Comit.Unional E.F.S., 1950

Alb cîştigă (4+4)

II. Pr.I meciul pe echipe, 1949-1950

Alb cîştigă (8+6)

III. Pr.V „Şahmatnyi Listoc" 1928/II

Remiză (3+4)

Studierea compoziţiilor lui Liburkin produce totdeaună o adevărată desfătare. Propun atenţiei cititorilor primele două studii, însoţite de comentariile autorului, reproduse din cartea citată la începutul articolului.

I. 1.Cg5+ (nu se poate 1.g7? C:f7 2.Rb3 Re2, nici 1.Ce5+? Re4 2. g7 a2 3.g:h8D alD+ cu remiză) Rf4 (negrul trebuie să atace mereu C alb, întrucît la mutarea indiferentă a regelui, spre ex., 1...Re2, va urma 2.g7 Cg6 3.Rb3, calul în plus va fi în măsură să asigure

totdeauna victoria albului) 2.g7 Cg6 3.Rb3! R:g5 4.Ra2! (a rezultat poziţia de Zugzwang: pionii negri sînt imobilizaţi, calul este ocupat de controlul punctului e7, iar R negru are acces numai pe cîmpuri negre) Rf4 5.Cf6! Ce7 6.Cd5+, iar la 4...Rh4 5.Ch6! Ce7 6.Cf5+ şi cîştigă. Dacă 2...Cf7 (în loc de 2...Cg6), atunci 3.Ce6+! (ar fi prematură mutarea 3.Rb3? din cauza 3...R:g5 cu remiză; de aceea, albul atrage R negru pe cîmpul eficient) Re5 4.Rb3 R:e6 5.Ra2! (negrul este din nou în Zugzwang, dar acum figurile tematice sînt aşezate î n d i a g o n a l ă !) Rd6 6.Ce7! Ch6 7.Cf5+! sau 5...Re5 6.Cf6! Ch6 7. Cg4+! şi cîştigă.

II. 1.e7 b3+ 2.Rb1+ Rb4 3.Ta4+ Rc5! 4.Tc8+ Cc7! (dacă 4...Rb6, atunci 5.c5+ C:c5 6.Tb4+ Ra5 7.T:b3 şi cîşt.) 5.T:c7+ Rb6 6.c5+ R:c7 7.c:d6+ R:d6 8.e8C+! Rd7 (la 8...Re7 9.Te4+ Rf8 10.Rc1 şi cîşt.) 9.C f6+ Re7! (9...Re6 10.Ta6+ Rf5 11.Rc1 şi cîşt.) 10.Cg8+ Rf7 (10...Rf8 11.Ta8+ Rg7 12.Tc8! Th1+ 13.Tc1 T:h3 14.Ce7 T:h4 15.Cf5+ şi cîşt.)11. Ch6+ Rg7 12.Cf5+ Rg6 13.Cg3! (în sfîrşit, calul reuşeşte să se desprindă de urmărirea R negru, dar îndată este atacat de T negru) Tg2! 14.Cf1! Tf2! 15.Ce3 Te2 16.Cd1 Td2 17.Cc3 şi cîştigă. In acest studiu este realizată o sinteză a mai multor idei: sacrificarea figurii cu scopul de a atrage figura neagră pe un cîmp vulnerabil, transformarea minoră a pionului, lupta calului cu R advers şi, în sfîrşit,duelul final între C şi T.

Cercetînd studiile lui Liburkin, te miri nu numai de frumuseţea concepţiilor şi de tehnica de virtuoz a autorului, dar, sub influenţa compoziţiilor sale, îţi pui involuntar întrebarea - „oare nu s-ar putea face şi mai bine?". Desigur, mai mulţi etudişti au lucrat asupra ideilor lui Liburkin, încercînd să le dezvolte din punct de vedere al formei sau al conţinutului. Evident că o astfel de tentativă este de loc uşoară, întrucît Liburkin a lucrat asupra creaţiilor sale mult timp, depunînd inventivitatea sa binecunoscută şi o muncă perseverentă. Dar viaţa merge înainte şi legea ei este că atît ştiinţa şi tehnica, cît şi arta progresează mereu nu numai ţinînd cont de realizările clasicilor, dar şi excitînd gîndirea scrutătoare a generaţiilor noi. Iată de ce şi noi am avut prilejul să studiem lucrările proeminentului compozitor din acest punct de vedere - acordîndu-le tributul nostru de admiraţie, am lucrat totodată în mod creator asupra acestora. Tocmai despre această muncă asupra ideilor lui Liburkin aş dori să mă opresc în acest articol.

Pe diagrama III este reprezentat unul din studiile la care autorul a vrut să realizeze t r e i p o z i ţ i i d e p a t. Iată soluţia acestei compoziţii: 1.Th8+ Rg7 2.Tg8+ Rh7 3.N:a2 T:a2+ 4. Rb1 Cc3+ (4...Tb2+ 5.Ra1 R:g8 pat) 5.Rc1 Ta1+ (5...R:g8 pat) 6.Rb2 T b1+ 7.Ra3 R:g8 pat. Din punctul de vedere al tehicii, studiul e construit impecabil, însă impresia artistică rămîne sub semnul de întrebare.

IV.
T.B.GORGHIEV
Buletin al Campionatului U.R.S.S., 1952

Remiză (4+4)

V.
M.S.LIBURKIN
Pr.II-III rev. „6 4" 1935

Alb cîştigă (3+4)

VI.
T.B.GORGHIEV
L'Echiquier France,1957
Dedic.compozit.francezi

Alb cîştigă (4+5)

Gîndul că îi lipseşte ceva nu m-a lăsat timp de mai mulţi ani, pînă ce n-am reuşit să compun studiul de pe diagrama IV. Am fost nevoit să renunţ, ce-i drept, la una din poziţiile de pat, care nu re-

prezenta vreun interes deosebit, dar am dezvoltat, în schimb,un joc mai consistent. Ar fi cazul, cred, să admitem că reducerea numărului poziţiilor de pat în schimbul îmbogăţirii conţinutului este cu totul justificată. Iată soluţie: 1.Na6! Tg8+ 2.c8D+ T:c8+ 3.N:c8 C c6! 4.Te1+ Rd2 5.Te2+! Rd1 6.Nb7 Ta5+ 7.Na6 T:a6+ 8.Rb7 Ta7+ 9. Rc8 Ta8+ 10.Rb7 Tb8+ 11.Ra6 R:e2 pat.

„Dar,iată una din splendidele miniaturi ale aceluiaş compozitor, care nu se va şterge din memorie niciodată" - aşa scria A.S.Gurvici în lucrarea sa menţionată mai sus, despre studiul de pe diagrama V, avînd următoarea soluţie: 1. Ta2 Ng1 2.Tg2 Rf3 3.T:g1 Rf2 4.Te1 e4 5.Ce6 e3 6.Cc5! e2+ 7.Rd2 Cf1+ 8.Rc1! R:e1 9.Cd3≠. Aprecierea citată este întrutotul justificată. Şi totuşi, studiind această compoziţie, mi se părea că în ea nu este realizat totul, că îi lipseşte „ceva". Abia după eforturi chinuitoare în decursul mai multor ani, am reuşit să înţeleg ce anume îi lipseşte şi despre aceasta am „povestit" prin studiul VI. Soluţie: 1.Ta5 f1D+ 2.R:f1 N:e2+ 3.Rf2 Cb5! 4. Ta1+ Rd2 5.Ta2+ Rc1 6.T:e2! Cc3! 7.Te1+ Rd2 8.Rf1!! e3 9.Cg5!! (încercarea de a continua cu 9.Cf4? se respinge prin 9...e2+! 10. C:e2 Cd1!! cu remiză) e2+ 10.Rf2 Cd1+ 11.Rg1 R:e1 12.Cf3≠! Numai după ce mi-a reuşit compunerea acestui studiu, am încetat să mă mai gîndesc la miniatura lui Liburkin.

O moştenire bogată lăsată de Liburkin, care, spre regret,aşteaptă încă să fie editată într-o culegere, va influenţa binefăcător încă mult timp creaţia compozitorilor contemporani.

Tigran B. GORGHIEV
maestru internaţional -
Dniepropetrovsk,U.R.S.S.

C O N C U R S S I N T E T I C

La seria a IV-a au fost propuse următoarele probleme:

XIII. P.BEHNDUND Pr.I „Sjakk Nytt," 1947

XIV. E. RUSENESCU „Rev.Rom.de Şah" 1939

XV. Jean OUDOT „Thèmes 64",1958

XVI. Victor CUCIUC „Magyar Sakkelet" 1951

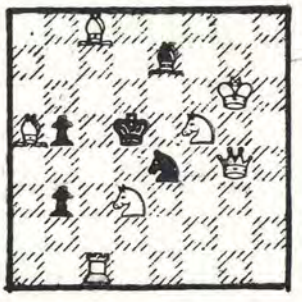

Problema XIII a fost reconstituită exact, sau cu mici modificări neesenţiale de majoritatea participanţilor. Singura excepţie:C.Flueraru - dubla soluţie 1.Th8-b8+.

La probl.XIV, I.Murăraşu,T.Finţescu,V.Ionescu,P.Popa şi N.Gheran au realizat o reconstrucţie cu trei piese mai puţin şi poziţia mai economică: Rf1,Da6,Nf6,Ce8,f2, Pe2 - Rf4, Pc7,e4(6+3). De asemenea, I.Roangheşi,V.Petrovici şi C.Albişoru, au găsit poziţii mai economice. Incorecte: B.Duţă - dubla sol. 1.Ng2:e4! şi C.Flueraru - dubla sol. - 1.Da4:d4!

Pr.XV s-a dovedit a fi cea mai grea. Singurul care a reconstituit exact a fost V.Petrovici. I.Roangheşi, T.Finţescu,C.Albişoru şi P.Popa, au realizat poziţii mai puţin economice, avînd una sau chiar două piese în plus. La ceilalţi există dubla soluţie: 1.Da8-g8!

Pr.XVI a fost reconstituită exact numai de I.Murăraşu, B.Duţă şi C.Albişoru. I.Roangheşi,T.Finţescu,V.Ionescu,P.Popa şi N.Gheran au realizat poziţii mai greoaie şi cu o cheie extrem ds slabă. Incorecte: C.Flueraru - dubla soluţie 1.Tal-a5+! In urma acestor rezultate, clasamentul se prezintă în felul următor:

Numele, pronumele şi localitatea	Premii obţinute	Total prec.	P R O B L E M E XIII	XIV	XV	XVI	total parţ.	Total g-ral
Petrovici Valeriu-Bucur.	-	90	10	14	10	-	34	124
Finţescu Teodor-Bucureşti	-	74	10	15	6	6	37	111
Bidulescu C-tin-Ploieşti	-	92	-	-	-	-	--	92
Murăraşu Ion-Vorniceni	-	42	10	15	0	10	35	77
Drăgan Nicolae- Dej	-	62	-	-	-	-	--	62
Popa Petrache-Bucureşti	1	16	10	15	6	6	37	53
Gheran Nicky-Bucureşti	1	18	10	15	0	6	31	49
Albişoru C-tin-Bucureşti	1	6	10	14	8	10	42	48
Deaky Adalbert-Timişoara	-	40	-	-	-	-	--	40
Stan Mihail- Roman	-	40	-	-	-	-	--	40
Ionescu Valentin-P.Neamţ	1	8	10	15	0	6	31	39
Redlinger Ladislau-Buc.	-	36	-	-	-	-	--	36
Lenţa Nicolae-Iaşi	-	36	-	-	-	-	--	36
Roangheşi Ion-Petrila	-	--	10	12	6	6	34	34
Flueraru C-tin-Iaşi	-	26	0	0	0	0	0	26
Căliman Ghe-Sîng.Pădure	-	24	-	-	-	-	--	24
Duţă Badea-Bucureşti	1	0	10	0	0	10	20	20
Moldovan Anton-Timişoara	-	20	-	-	-	-	--	20

V.Petrovici şi T.Finţescu au fost premiaţi cu abonamente pe anul 1974 la rubrica de şah din ziarul INAINTE - Brăila.

In continuare, propunem seria a VI-a de reconstituirea problemelor după următoarele soluţii:

XXI. 1.Dc1! (ameninţă 2.Da3≠)
1....Dc4 2.Cb3≠
1....Cd6 2.Ce6≠
1....Dg6 2.Cf5≠
1....D:c3 2.Cc6≠
1...D:d4+ 2.N:d4≠
1....Nc6 2.T:c6≠

XXII. 1.Dc7!(Zugzwang)
1....c2 2.D:c2≠
1....C ad-lib. 2.D:c3≠
1....d4 2.Dc4≠
1....e3 2.Td4≠

XXIII. 1.Ne4! (ameninţă 2.Td3≠)
1....Ce5 2.Nc5≠
1....De5 2.Ta4≠
1....T:e4 2.D:d1≠
1....N:e4 2.Ce2≠
1....Td5 2.T:d5≠
1....Nf3 2.C:f3≠

XXIV. 1.d4! (ameninţă 2.De6≠)
1....T:d4 2.Df4≠
1....Cc5 2.d:c5≠
1....Cc7 2.Ne7≠
1...Nd7(f7) 2.C(:)f7≠.

Reconstituirile, pe diagrame, se vor trimite pînă la data de 30 iunie 1974, pe adresa: Ing.Victor Cuciuc, Brăila - 6, căs.poşt. 6.

M A T E M A T I C A Ş A H I S T Ă

CONCURS DE COMPOZIŢIE - PROBLEME INEDITE

XI. Ing.Deaky Adalbert (Timişoara) şi Prof.Roangheşi Ion (Petrila). Pe cîte trasee diferite poate ajunge un nebun în cinci mutări din a1 în h8, fără a efectua două mutări consecutive pe aceeaşi diagonală ? (Această problemă a fost trimisă independent de cei 2 autori(5 puncte).

XII.Hristenco Dumitru (Bucureşti). A. In cîte poziţii diferite pot fi aşezaţi doi nebuni albi ? (3 puncte); B. In cîte poziţii aceşti 2 nebuni se apără reciproc ? (2 puncte).

XIII. Prof. Bidulescu Constantin (Ploieşti). Mat ajutor serial în şase mutări, pornind de la poziţia iniţială a pieselor;care este numărul de soluţii ? (6 puncte).

XIV. Ing.Petrovici Valeriu (Bucureşti). A. Care este numărul de pătrate diferite pe care le poate descrie un cal pe tabla de şah ?(4 p.) B. Care este numărul de romburi diferite pe care le poate descrie un cal pe tabla de şah ? (4 puncte).

XV. Ing. Cuciuc Victor (Brăila). A. Stabiliţi numărul minim de mutări pentru a se ajunge la poziţia din diagramă de pe pagina 9-a(2 p.) B. Care este numărul de soluţii ? (8 puncte).

Dezlegările se vor trimite pînă la data de 30 iunie 1974, pe adresa:

Ing. Victor Cuciuc, Brăila - 6, căs. poştală 6.

Ing. Victor CUCIUC
Maestru al sportului

STUDII INEDITE

ARBITRU:. Constantin RAINA (România).

43. Ernest POGOSEANŢ & Stanisl.TOLSTOI (U.R.S.S.)

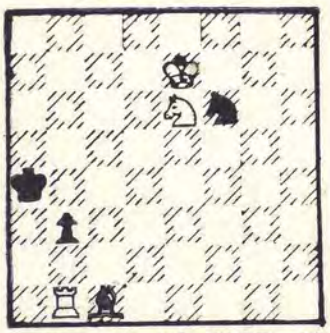

Alb cîştigă(3+4)

44.Al.P.KUZNEŢOV & A.MOTOR & Constant.PETRESCU (URSS & România)

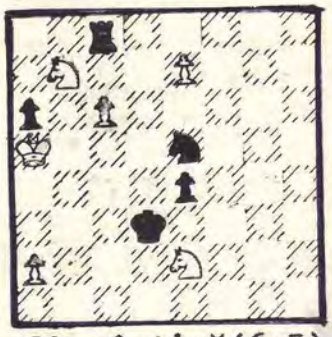

Alb cîştigă(6+5)

45. Filip S. BONDARENKO (U.R.S.S.)

Alb cîştigă(7+8)

46. Alex.S.KAKOVIN & Anatolii MOTOR (U.R.S.S.)

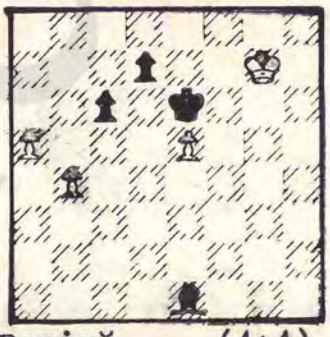

Remiză (4+4)

PROBLEME INEDITE

ARBITRII: la 2≠ - Nikolai V.CERNEAVSKI(URSS), 3≠ şi mai multe mutări - Niktopolion P.KAŞCEEV(URSS), feerice - Iosif GROSU(România).

337. D-tru HRISTENCO Bucureşti

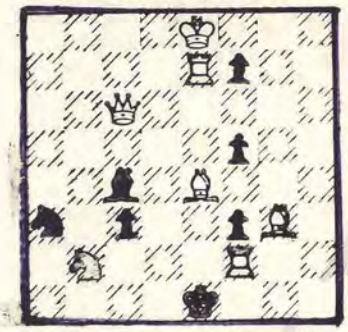

2≠ (7+7)

338. Gheorghe GOŞMAN Braşov

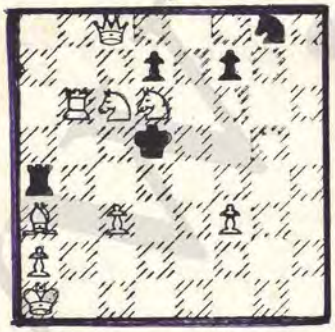

2≠ (9+5)

339. Gheorghe CĂLIMAN Sîngeorgiu-Pădure

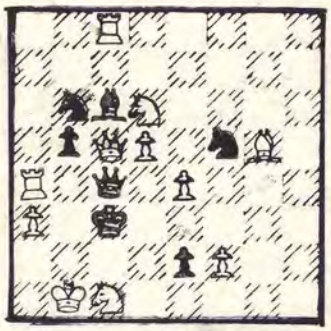

2≠ (11+7)

340. Roman FEDOROVICI Dedic.A.Ianovcic

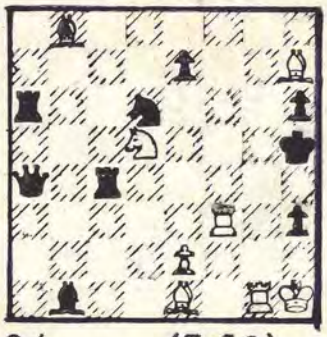

2≠ (7+10)

341..... C-tin BIDULESCU Ploieşti

2≠ (9+10)

342. Valentin RUDENKO (U.R.S.S.)

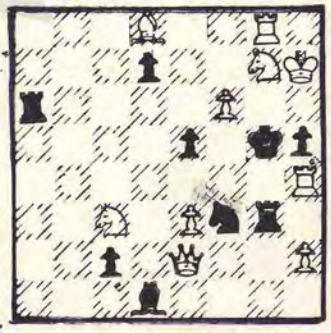

2≠* (10+9)

343. Erich RACZ Sibiu

2≠ (9+11)

344. Miloš MARYŠKO (Cehoslovacia)

2≠ (10+10)

345.
Roger LEPAGE
(Franţa)

2≠ (10+12)

346.
Ioan MAYER
Sibiu

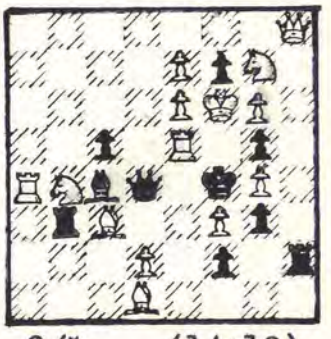

2≠* (14+10)

347.
Nik.I.MIRONENKO
(U.R.S.S.)

3≠ (8+3)

348.
Badea DUŢĂ
Bucureşti

3≠ (9+2)

349.
Ghenadi SVEATOV
(U.R.S.S.)

3≠ (5+9)

350.
Petre DRAGOTĂ
Timişoara

3≠ (10+6)

351.
S.KORNEV & A.
AGARKOV (URSS)

3≠ (8+10)

352.
Nad.Al.LEONTIEVA
(U.R.S.S.)

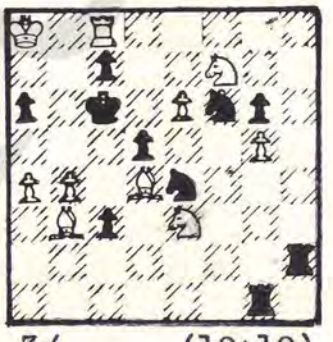

3≠ (10+10)

353.
Stanisl. TOLSTOI
(U.R.S.S.)

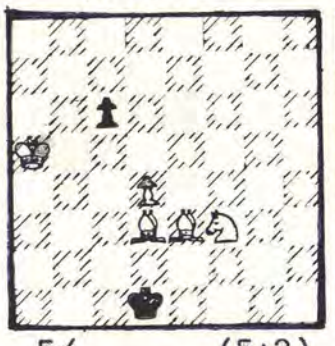

5≠ (5+2)

354.
Andrei LOBUSOV
(U.R.S.S.)

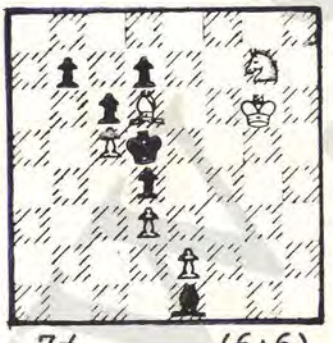

7≠ (6+6)

355.
György BAKCSI
(Ungaria)

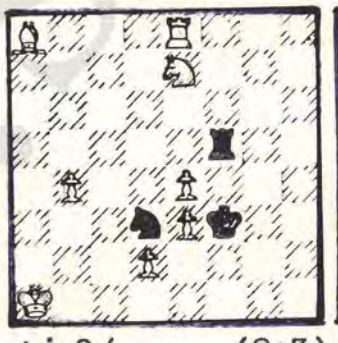

Aj.2≠ (8+3)
(2.1.1.1)

356.
Iosif KRIHELI
(Gruzia)

Aj.2≠ (6+7)
Gemen: Pf5→f6

357.
ŞAMILE ADE DASNI
(Gruzia)

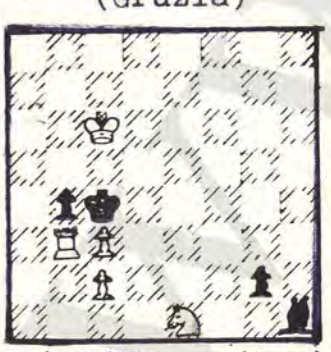

Aj.2≠** (5+4)
(2.1.1.1)

358.
Albert GRIGORIAN
(Armenia)

Aj.3≠ (5+4)
(3.1.1.1)

359.
Mariusz LIMBACH
(Polonia)

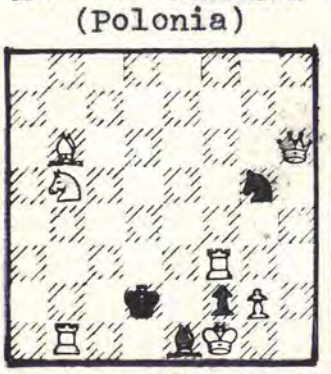

Invers 7≠ (7+4)

360.
Gideon HUSSERL
(Israel)

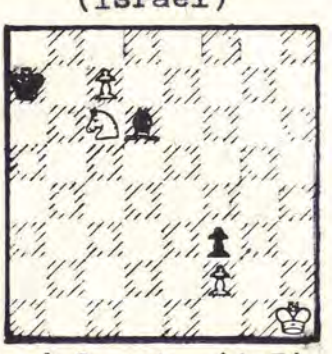

Aj.2 pat (4+3)
(4.1.1.1)

DEZLEGĂRI DE PROBBLEME din Nr.10

253(Iakovenko). 1.Cc3!(cu am.triplă:2.Cb5≠,Te4≠ şi Td5≠) C:f6 2.C b5≠, 1...Nd3 2.Te4≠, dar lipseşte o apărare care ar respinge primele două ameninţări, permiţînd numai 2.Td5≠,deci autorul n-a reuşit să realizeze tema „Fleck". Există şi două (numai două!)apărări totale - 1...R:c3(C:e5) 2.Te3(N:e5)≠. La alte mutări ale negrului rămîn dualuri sau chiar trialuri(2 puncte). 254(Malikov). 1.Da1!(am.2.De5≠)R :e4 2.Cf6≠(păcat că în poziţia iniţială, la 1...R:e4 nu este prevăzut răspuns de mat), 1...Rc5 2.Da5≠,1...c5 2.Da8≠,1...Nf4(d4) 2.D(:) d4≠(2 pcte). 255(Mircioiu). 1.Cd4!(am.2.Cf3≠) R:d4 2.Nc3≠,1...N:d4 2.Dh2≠,1...c:d4 2.Nd6≠.Cheia bună,probl.economică(A.M.)(2 puncte). 256(Smirenin). 1.Dg3!(am.2.D:e5≠) T ad-lib. 2.Dd6≠,1...Td5! 2.e:d5≠, 1...Nd4 2.C:d4≠(2 pcte). 257(Amirov). Joc ap.:1...Cd3(d5) 2.Cd2(d6) mat,cu blocada complexă a celor două cîmpuri. Sol.:1.d:e5!(am.2.Dg4≠) N:e5 2.Cd2≠,1...Nd7 2.Cd6≠ - două maturi transferate din jocul aparent; 1...Cd3(d5) 2.D:d3(:d5)≠ - două maturi schimbate la apărările din jocul aparent. Avem deci tema „Ruhlis complet".Var.sec.:1....Ch5 (e2) 2.D(:)e2≠(2+2 pcte). 258(Zelepukin). Joc aparent: R negru avînd trei cîmpuri de refugiu:1...Rf8(e6,g6) 2.Dg7(c4,g7)≠. Sol.:1.Dd8!(Zugzwang) Re6 2.Cd4≠,1...Rf8 2.Tf3≠,1...Rg6 2.D:e8≠ - trei maturi noi la cele trei retrageri ale R negru! Var.sec.:1...e6(5) 2.Df6≠,1....N d7 2.Dg8≠(3 pcte). 259(Hermanson). Curse: 1.Da3?(am.2.D:b4≠)Cd:c2 2. d6≠,1...Cd:c6 2.d:c6≠, dar 1...e1D! 2.?≠; 1.Dc7?(am.2.D:a7≠)Cb:c6 2. b4≠,1...Cd:c6 2.Ng1≠,1...Cb3 2.C6:b4≠, dar 1...C:b5! 2.?≠. Sol.:1.D e3(am.2.D:d4≠)C:c2 2.d6≠,1...C:c6 2.d:c6≠,1...Ng7 2.De7≠(2+2+2 pct). 260(Maryško). 1.C:e4!(am.2.C:f2≠) T:e4 2.Ce3≠,1...C:e4 2.Tg3≠,1...e: :d5 2.Dc8≠. O problemă valoroasă(A.N.)(2 pcte). 261(Lider).Cursă:1. g7?(Zugzwang).D:a4(Dc4,c5) 2.Dd3≠,1...Dd4-2.Dg6≠,1...e:f4 2.T:f4≠,1. Tb7(8) 2.N:c6≠, dar 1...Rb5! 2.?≠. Sol.:1.Dc5!(Zugzwang) D:a4(c4) 2. De3≠,1...Dd4 2.Dc2≠,1...e:f4 2.Cf6≠,1...T ad-lib. 2.N:c6≠,1...C oriunde 2.Cg5≠. O problemă bună, de blocadă,cu maturi schimbate(A.M.)2+ +2 pcte. 262(Erohin). Cursă:1.Tb4?(am.2.Ng2≠) Rd5(f3) 2.Cc3(Tc3)≠, 1...D:b2 2.Tc8≠,1...T:h3 2.Ta6≠, 1...e:f4 2.Te6≠, dar 1...D:c1!!2.?≠. Sol.: 1.Tc4!(am.2.Ng2≠) Rd5(f3) 2.Td7(T:b3)≠,1...D:b2(c1) 2.Tb8≠,1.. T:h3 2.Ta7≠,1...e:f4 2.Te7≠. O problemă bună cu semibateria activă, exploatînd mecanismul vectorilor şi cu o cursă foarte fină(A.M.)(2+2 puncte). 263(Lepage). 1.Cb7!(am.2.Cd6≠) Ce4 2.Tf3≠,1...Cf5 2.Te3≠, 1...T:e6 2.Tc3≠ - tripla supraveghere a bateriei turnului, avînd la bază mecanismul vectorilor; maturile tematice au caracterul temei - „Cristoffanini". Var.sec.: 1...Nc5 2.T:c5≠(2 pcte), 264(Stan).1.Ne7! (am.2.Tc5≠) Ta5 2.C:b6≠,1...C:a4(c4) 2.Db3(b5)≠,1...e5 2.Dg8≠,1....T g1 2.Dd6≠,1...N:e7 2.De5≠,1...d6 2.N:c6≠. Alte retrageri ale nebunului alb, pentru a face loc turnului, eşuează din cauza combinaţiilor albe: 1.N:b6? Ta5!, 1.Nb4? C:a4!, 1.Nd6? Tg1!, 1.Nf8? e5! O problemă bună, vădind măiestria autorului!(2+4 pcte). 265(Murăraşu). 1. Tb4! (am.2e4≠) Cc3 2.Da8≠,1...Te1 2.c4≠,1...Ng6 2.Ne6≠, 1...Te3(f4) 2.C(:) f4≠.Strategia variantelor este simplă, centrul de greutate a concepţiei se află însă în găsirea locului pentru plasarea turnului alb; celelalte retrageri ale turnului eşuează din cauza combinaţiilor albe: 1.Ta4? Cc3!, 1.Tc4? Te1!, 1.Tf4? Te3!, dar, spre regret,se respinge şi prin 1....b2!, ca şi în cazul 1.Tg4? Ng6 (N:e8, b2)! Pentru a elimina respingerile menţionate - dublă, respectiv triplă - autorul a reconstruit această problemă, după cum arată diagrama alăturată. - O problemă care merită să fie apreciată ca spirituală(L.R.) (2+4 puncte). 266(Ivanov). 1.T 8:d5! (am. 2.T3d4≠) Cc6 2.Tf5≠, 1....Cf5 2.Td6≠,1: ...D:c5 2.T5d4≠, 1....Df6(T:d5) 2.Nb5(D:d5)≠. Iarăşi ne întîlnim cu mecanismul vectorilor. O problemă bună(A.M.) Frumoasă(V.I.) Marele număr de piese nu este de loc

I.Murăraşu
(reconstrucţie)

2≠ (11+11)

în detrimentul frumuseţii construcţiei. Tensiunea culminează cu splendida interferenţă - 1...Cc6 2.Tf5≠!!(L.R.). 267(Sperdea & Duţă).Cursă: 1.De5!?(am.2.Ce6+ urmat de 3.Dh8≠), dar 1...Rh6! 2.Ce6 Nf6 3.?≠ Sol.: 1.Da7!! (Zugzwang) Rf6 2.g:h4 Re5 3.Dd4≠, 1...Rh6 2.Df7 şi 3.D g6≠, 1...N:g3 2.De7+ Rf4 (2...Rh6 3.Df6≠) 3.De3≠. O miniatură reuşită cu cheia bună şi soluţia dificilă(A.M.,L.R.) (3+3 p.). 268(Vega). 1.Tc6!!(Zugzwang) d:c6 2.Td4! Rf2 3.Td1≠, 1...d6 2.Nd4! Rd1(2)3.Nf2≠ O problemă interesantă, realizînd tema „Indiană" combinată cu „Grimshaw"(A.M.) Un Meredith, aparent fără complicaţii, dar care tocmai pentru „simplitatea" sa ar merita să fie printre cele premiate(L.R.) (3 pcte). 269(Tutlaianţ). 1.Ne5 (am.scurtă 2.Nd4≠) Tc4 2.Cd2!(am. 3. Cf1≠) Nh3 3.C:c4≠, 1...Nc4 2.Cd6!(am.3.Cf5≠) Tf8 3.C:c4≠.Nu merge 1. Cd2?(am.2.Cf1≠), din cauza 1...Nc4! 2.? O ideie interesantă:albul aduce, pe rînd, prin ameninţarea imediată de mat, cele două figuri negre pe cîmpul c4, permiţînd albului s-o atace la mutarea a 2-a concomitent cu crearea unei ameninţări care poate fi parată de figura ce supravegează cîmpul c4. O luptă plină de dinamism!(L.R.) (3 puncte). 270(Kornev & Agarkov). 1.Dc8!(am.dublă: 2.D:c4+ Rf3 3.Tf1+ /sau 3. D f1+ R:e4 4.Nc6≠/ Rg2 4.De2≠, sau 2.D:g4+ Rd3 3.Tb2 urmat de 4.Cc5≠) Rd3 2.D:c4+! R:c4 3.Nb5+! R:b5 (3...Rd5 4.Cc3≠ sau Cf6≠ - dual minor) 4.Cd6≠; 1...Rf3 2.D:g4+! R:g4 3.Nh5+! R:h5 (3...Rf5 4.Cd6≠) 4.Cf6≠; 1...Nf4 2.D:c4+ Rf3 3.Tf1+ etc., 1....Ng3 2.D:g4+ Rd3 3.Tb2 etc., 1. ...Ngl 2.D:c4+ Rf3 3.T:gl(am.4.Tf7≠) g3 4.Nh5≠. O problemă foarte reuşită, cu două perechi de sacrificii pe ambele flancuri ale tablei. (A.M.) Păcat de dual din ameninţare. Nu merge 1.Cc3+? din cauza 1... R:d2! 2,De4 a3! 3.Na4(am.4.Dc2≠) Nf4! 4.?≠, nici 1.N:a4?,cu am.2.Ndl Rfl(2...Rd3 3.Dd5≠) 3.Nf3≠, din cauza 1...Ng3! 2.Ndl+ Rfl 3.Nf3+ Nel 4.?≠. Soluţia este foarte grea. Cheia aduce frumos în joc toate piesele de pe ambele flancuri. Merită un premiu!(L.R.) (4+2 puncte). 271(Smolnikov). 1.Ce3!(am.2.O-O! şi 3.Tf6≠) d:e3 2.O-O Cg5 3.Nd6!!cu am.3.Dc4≠, 1...N:d6 4.f8C≠ !, dacă 2...C:g8 3.f:g8D(N)+ nf7 4.D(N):f 7≠, iar la 2...d5(d6)e.p. 3.e:d6+ Rd7 4.De8≠. O problemă interesantă realizînd aşa numitul „Valladao-task"(vezi „B.P."Nr.10,pag.II)(4 p.) 272(Rimkus). Intenţia: 1.Ta3(am.2.Tal≠) Rfl 2.f4 Rel 3.e3 Rdl 4.d4 R cl 5.c3 Rbl 6.b4(Zugzwang) Rcl 7.Tal≠, dar mrge, spre regret, şi mai simplu: 2.Tal+ R:e2 3.f3(4)+ R:f3 4.Tel(am.5.Te3+ Rf4 6.Tf2≠) d4 5.T le2 şi 6.Thf2≠. Mai are o soluţie: 1.Tg3+ Rfl 2.f4(am.3.T3g2 şi 4. T hl≠) b4 3.d3! Rel 4.e3 N:d3 5.c:d3 Rfl 6.T3g2 şi 7.Thl≠.(5+5+5 pcte) 273(Kralin). 1.Th5! dlD(T) 2.Cd4+ D(T):d4≠, 1...dlN 2.Th4 N:e2≠, 1. ...dlC 2.h4 Cf2≠. O problemă frumoasă cu cheia mascată(A.M.). Promoţia triplă a pionului.(2 pcte). 274(Sorokin). I.1.Td2 Cg3+(A) 2. Rd3 Cel≠(B); II.1.Tf4 Cel!(B) 2.De5 Cg3≠(A). Un Meredith „aristocrat"-fără nici un pion!(2+2 p.). 275(Moiseev). I.1.clT Ne6 2.Tc4 Nf5≠;II.1. clN Nd5 2.Ne3 Cel≠; III.1.clC Ch3 2.Ce2 Cf2≠. Reuşită, dar intenţia se descoperă imediat!(A.M.) Fiecare soluţie este culminată de un mat model!(2+2+2 p.). 276(Makaroneţ). Joc ap.:1...Cc6 2.Df5 Cd8≠. Sol.: 1.Ne4 Cd5 2.Nf5 Cc7≠. Foarte reuşită „placă turnantă" alcătuită din Ne5 şi Ce7(A.N.)(2+2 p.). 277(Kuşnerev). I.1.Tb4 Ce:d8 2.Rc5 Ce6+ 3. Rc4 Ca5≠; II.1.Tf4 Cc:d8 2.Re5 Cc6+ 3.Re4 Cg3≠; III.1.Cb4 Ccd4 2.Rd5 Na4 3.Rc4 Nb3≠; IV.1.Cf4 Ced4 2.Rd5 N:g4 3.Re4 Nf3≠. O problemă frumoasă cu soluţii dificile(A.M.)(3+3+3+3 pcte). 278(Ivunin). A.1.Cfd2 Cg4 2.Rdl Rf2 3.Ccl Ce3≠; B.1.Rf3 Cal(dar merge şi 1...Cbd2+ 2.Re2 C g3+ 3.Rel Cf3≠) 2.Re2 Cg3+ 3.Rel C:c2≠(3+3+3 pcte). 279(Szondy). 1.N e5 Cf7 2.Rg4 Rd8 3.Rf5 e4+ 4.Re6 Cg5≠. O miniatură frumoasă cu mat model(A.M.) Un mat frumos, greu de găsit(L.R.).(4 p.). 280(Bajtay & Szentai). 1.a5 d4 2.a4 d:c5 3.a3 c:d6 4.a2 d:e7 5.alD e:f8N(5...e:f8 C 6.Da2+ R:f6 7.De6+ C:e6 pat) 6.Da3 R:f6 7.De7+ N:e7 pat. O problemă reuşită; pionul e2 împiedică dualul 5.alT şi 6.Tel(A.M.)Surprizele apar la sfîrşit!(L.R.)(5 p.).

DEZLEGĂRI DE STUDII din NR. 10

23(Topko). 1.Nb2 Tg6 (1...Tf7 2.Th3++ Rg8 3.Th8≠; la 1...Tf8+ 2.R e7 Tg8 3.Th3≠, iar la alte retrageri ale turnului,acesta se pierde)2.

Th3++ Rg8 3.Re7 Th6! 4.Tg3+ Rh7 5.Tg7+ Rh8 6.Tf7+ Rg8 7.Tf8+ Rh7 8. Rf7 şi cîştigă. Dacă 1...Rg8(h7) 2.Tg3(c7)+ urmat de 3.N:f6, iar la 1...Td6+ 2.Re7 Th6 3.Tg3+ Rh7 4.Tg7+, cala varianta principală. Acest studiu reprezintă prelucrarea cunoscutului studiu de R. Biancchetti („Italia Scacchistica"1925), avînd R.alb la a1, cu poziţia, c a şi soluţia simetrică: 1.Nb2 Rg8(h7) 2.Tg3(c7)+ şi 3...N:T, 1....Tf7 (g6) 2.Th3(c8)+! şi 3.Th8≠, 1...Tf8 (1...Th6! 2.Tg3+! Rh7 3.Tg7+ R h8 4.Rb1! etc.) 2.Tc7+! Rg8 3.Tg7+ Rh8 4.Ra2!(tempo) şi cîştigă T. 24(Kralin). 1.Cg3+ Rg1 (1...Rg2? 2.Ta2 R:g3 3.T:b2 Rf3 4.Tc2 Re3 5. Tc4 R:d3 6.T:b4 Rc3 7.Tb8 d3 8.Td8 d2 9.b4 şi cîşt.) 2.Tc8! (2.Ce2+ Rf1! 3.Tc8 R:e2 4.Tc2+ R:d3 5.T:b2 Rc3 =) b1D 3.Tc1+ D:c1 4.Ce2+ R f2 5.C:c1 Re3!(mai slab este 5...Re1 6.Ca2 Rd2 7.C:b4 Rc3 8.Cd5+ R: :d3 9.Re7 Re4 10.Rd6 d3 11.Rc5 d2 12.Cc3+ Rd3 13.Rb4 şi cîşt.)6.Re7 (şi nu 6.Ca2? R:d3 7.C:b4+ Rc3 =) Rd2 7.Rd6! R:c1 8.Rc5! (8.Rd5? R b2! 9.Rc4 Rc2 şi albul este în Zugzwang) Rc2 9.Rc4! (Pozizia de Zugzwang reciproc!) Rb2 (9...Rd2 10.R:d4 etc.) 10.R:b4 Rc2 11.Rc4 şi a lbul cîştigă. Simplu, dar instructiv. 25(Dobrescu). A.1.Nc3+ Rh7 2. Cf3 Ca3! (2...a1D 3.N:a1 C:a1 4.a6 şi cîşt.; 2...e1D 3.C:e1 C:e1 4. a6 etc.) 3.b6! (3.R:b7? C:b5 4.Ne5 Rg6 5.a6 Rf5 6.Rb6 Cd6 şi pionul nu poate înainta, remiză) Cc4 4.a6! (4.R:b7? C:a5+ 5.Rc7 Cb3 6.b7 C c5 7.b8D Ca6+ 8.Rb7 C:b8 9.R:b8 Rg6 10.Na1 /10.Rc7 Rf5 11.Cd4+ Re4 12.C:e2 Rd3 =/ Rd5 11.Rc7 Rg4 12.Ce1 Rf4 13.Cc2 Re4 =) b:a6 (4...C: :b6+ 5.R:b7 Ca4 6.a7 C:c3 7.a8D şi cîşt.) 5.Rc7! (5.b7 Cd6+ 6.Rc7 C b5+ =) Cd2! (5...C:b6 6.R:b6 Rg6 7.Rc5 şi cîşt.; 5...Ca5 6.Ce1 Rg6 7.Cc2!, cu am.8.N:a5, şi la 7...C ad-lib. 8.b7 şi cîşt.) 6.Ce1 Ce4 7.Na1(b2) (7.Nd4? Cc5 8.Rc6 Ce6 9.Na1 Rg6 10.b7 Cd8+ 11.Rb6 C:b7 12. R:b7 Rf5 =) Cc5 8.Rc6! (8.b7? a5! 9.b8D Ca6+ 10.Rb7 C:b8 11.R:b8 R g6 =) Ce6 9.b7 Cd8+ 10.Rc7(b6) C:b7 11.R:b7 şi cîştigă. B. 1.Nb2+ R h7 2.Cf3 Ca3 3.a6! (3.b6? Cc4 şi 4...C:a5 =) b:a6 (3...C:b5 4.a:b7 Cd6+ 5.Rc7 C:b7 6.R:b7 Rg6 7.Rc6 Rh5 8.Rd5 Rg4 9.Re4 Rg3 10.Re3 şi cîşt.) 4.b:a6 Cb5 5.Rb7 Rg6 6.a7 C:a7 7.R:a7 Rh5 (7...Rf5 8.Cd4+ R e4 9.C:e2 Rd3 10.Cd4 şi cîşt.) 8.Rb6 Rg4 9.Ce1 Rf4 (9...Rg3 10.Nd4) 10.Nd4 Re4 11.Rc5 şi cîştigă. Manevrarea celor doi pioni albi este fin motivată. 26(Petrovici). Incercări: 1.Rh3? Rf3! 2.h5 (2.C:g3 f: :g3 3.h5 g2 4.Rh2 Rf2 5.h6 g1D+ şi cîşt.) g2 3.Rh2 g:h1D+ 4.R:h1 R e2 5.h6 f3 6.h7 f2 7.h8D f1D+ 8.Rh2 Df2+ 9.Rh1 Rf1 şi cîşt.; 1. h5? g2! 2.Cf2+ Re3 3.Ch3 f3! 4.h6 f2 5.h7 g1D+ şi cîşt. Sol.: 1.C:g3+! f:g3 2.R:g3 Re3 (2...d3 3.c:d3 R:d3 4.h5 R:c4 5.h6 Rd3 6.h7 c4 7.h8 D şi cîşt.) 3.h5 Rd2 4.h6 R:c2 5.h7 d3 6.h8D d2. Urmează cunoscuta manevră în scară: 7.Dh7+ Rc1 8.Dh6 Rc2 9.Dg6+ Rc1 10.Dg5 Rc2 11.Df5 Rc1 12.Df4 Rc2 13.De4+ Rc1 14.De3 Rc2 15.De2! Rc1 16.Rf4!! Astfel, albul cîştigă un tempo important, care îi aduce cîştigul: 16....d1D 17.D:d1+ R:d1 18.Re4 Re2 19.Rd5 Rc3 20.R:c5 şi cîştigă.Un studiu cu soluţia cam lungă, însă cu un joc instructiv şi un final interesant. 27(Tacu). 1.Te1! Th5 (1...T:g7+ 2.R:g7 g5 3.Rg6 g4 4.R:f5 g3-5. Rg4 şi cîştigă) 2.Rf7 f4 3.Td1+ Rc7 (3...Rc8 4.R:g6 Tb5-5.Nc3!/5.Td4? h3 6.a4 h2 7.Td1 T:b4 =/a5 6.a4 şi cîşt.) 4.R:g6 Tb5 5.Nf8! a5(5...Rc6 6.a4 Te5 7.b5+ Rc7 8.Nd6+ şi cîşt.) 6.a4 T:b4 7.N:b4 a:b4 8.Rf5 Rc6 9.Re4 şi cîştigă. Ideea scoaterii turnului negru din joc a reuşit f. bine autorului; se remarcă cele două retrageri ale R negru la mutarea a 3-a, dînd naştere la două variante bine diferenţiate. 28(Raina). 1.Ra2!! (La 1.Nb3? va urma 1...D:e5+ 2.Ra2 /2.Rb1 Df5+/ D:a5+ 3.Na3 D:a3+! 4.R:a3 Rg7 5.Rb4 g3 cu remiză) D:f7+ 2.e6!! (nu merge 2.Nb3?, din cauza 2...Dc7 3.Na3 D:a5 4.e6 /dacă 4.h6 D:e5!! 5. Nb2 D:b2+ cu remiză/ Rg7! 5.e7 Da8 6.Nd5 g3 7.N:b7 Da4 8.Nd5 Rf6 şi negrul cîştigă) Dc7! (la 2...D:e6+ va urma 3.Nb3 cu cîştig; dacă 2.... De8 3.h6! Db5 4.e7 D:a5+ 5.Na3 Da8 6.Rb1 şi cîşt., iar dacă 2...De7, urmează 3.Na3 Dd8 4.e7 şi cîşt.) 3.e7!! (prima poantă; dacă 3.Nb2+ R g8 4.e7 D:a5+ 5.Rb1 Rf7!, sau 4.Nb3 D:a5+ 5.Rb1 Rf8! şi negrul cîşt.) D:a5+ (dacă 3....D:e7 4.Nb2+ Rg8 5.Nb3+ Rf8 6.Na3 Re8 7.N:e7 R:e7 8. Nd5 Rd6 9.N:b7 Rc5 10.h6! Rb5 11.Ne4 g3 12.Rb3 şi alb cîşt.) 4. Na3! (4.Rb1? De1! 5.Nb3 Rg7! şi negrul cîşt.) Da8!! 5.h6! (pentru a împie-

dica Rg7; nu merge 5.N:g4? Rg7! 6.Nd7 Rf7 7.e8D D:e8 8.N:e8+ R:e8 9. Rb3 Rd7 10.Nb2 g4 =) b5(g3) 6.Nb3 b4(g2) 7.e8D+!! D:e8 8.Nb2+ De5 9. N:e5≠. 29(Kakovin & Motor). 1.Ce2! (nu 1.Cf3? din cauza 1...T:f3 2. Dh7 Nd3! şi negrul cîşt.) T:e2 2.Dh7 Te1+ 3.Db1+ T:b1+ 4.R:b1 Nd3+ 5. Rc1! Nh7 6.Rd2 Rc4 7.Re3 Rd5 8.Rf4 Re6 9.Rg5 Re5 10.Rh6 Ng8 11.Rg5 R e4 12.Rh6 (nu 12.Rf6? Rf4 13.Re7 f5! 14.Rf8 Nh7! 15.g8D N:g8 16.R:g8 Rg5 şi negrul cîşt.) Re5 (12...Rf5 pat!) 13.Rg5 şi remiza poziţională. Un studiu foarte frumos (C.P.) 30(Petrescu). 1.N:b5! (1.Rh8? T b8! 2.g8D T:e8, sau 2.Ch6 T:e8 3.g8D T:g8+ şi negrul cîştigă) d1D 2. N:a4! D:g4 (dacă 2...D:a4 3.Ch6! De4 4.Rh8 De5 5.Rh7 De4+ 6.Rh8 remiză) 3.Nd1!! Unica mutare care salvează partida! Nu merge 3.e4? D: :e4! 4.Cg5 D:a4 5.Rh7 Dc2+ 6.Rh8 Dh2+ 7.Ch7 De5 8.Rg8 Dd4 9.Rh8 Rf7 10.Cg5+ Rg6 11.Ce6 Df6 şi negrul cîştigă. La 3.Ce5? va urma 3...De4! avînd ca scop alungarea calului de pe cîmpul e5, fără de care negrul nu poate cîştiga - 4.Cd7 D:a4 5.Cf8 Dg4! 6.Ch7 Dg3 7.e4 De5 8.Cf8 D: :e4 9.Ch7 Dd4 10.Cf8 Rf6 11.Ch7+ Rg6 12.Cf8+ Rh6 13.Ce6 Df6 14.Rh8 D e5! şi negrul cîştigă. Dacă 3.Cd6? R:d6 4.Rf7 Df5+ 5.Re8 De6+ 6.Rf8 Df6+ 7.Rg8 Re7 8.Rh7 Dh3+ 9.Rg6 Dg4+ 10.Rh7 Dh5+ 11.Rg8 Rf6 şi negru cîştigă. Este interesant de menţionat că, după 3.Ce5, nu merge îndată 3....D:a4? din cauza 4.Cg6+! Re6 5.Rh7! Da7 6.Rh8 cu remiză. Aşa dar, după mutarea 3.Nd1!!, negrul nu mai reuşeşte să cîştige, deoare ce nebunul, neputînd fi capturat (3...D:d1 4.Ch6! Rf6 5.Rh8 Dh5 6.g8D D:h6+ 7.Dh7 cu remiză), controlează cîmpul h5, eventual putînd chiar ocupa acest cîmp. Astfel, poate să urmeze: 3...Dg6 (3...De6 4.Nh5 D c8+ 5,Rh7 Df5+ 6.Ng6 Dh3+ 7.Ch6 =) 4.Rh8 R:f7 5.Nb3+ Rf6 6.g8D Dh6+ 7.Dh7 Df8+ 8.Ng8 şi negrul trebuie să lupte pentru remiză.

FAPT ÎMBUCURĂTOR - APAR RUBRICI DE ŞAH NOI !

Rubrica de şah, redactată în anii 1968-1969 de talentatul compozitor dr.Gh.Leu din Brăila, prezenta săptămînal cititorilor ziarului INAINTE probleme inedite amplu comentate, precum şi combinaţii interesante survenite în partidele maeştrilor renumiţi. După doi ani, această rubrică utilă şi-a încetat apariţie, pentru ca să reapară dela finele lunii ianuarie a.c., de data aceasta sub semnătura binecunoscutului problemist ing.V.Cuciuc, maestru al sportului. Conţinutul rubricii a devenit mai variat, cuprinzînd, în mod ciclic, pe lîngă rubrica de combinaţii şi de probleme, încă una de studii. Comisia judeţeană de şah a iniţiat şi un campionat de dezlegări al judeţului.

Odată cu începerea anului curent, mai apare o rubrică de şah sub conducerea prof.Ion Roangheşi, în ziarul STEAGUL ROŞU al comitetului municipal Petroşani. Harnicul redactor ne scrie: „Doresc să atrag cît mai mulţi amatori, în special tineri pe care să-i determin să înveţe alfabetul problemisticii şahiste".

Recent, în luna martie, mai apare o rubrică de şah „pentru ridicarea nivelului tehnic al şahiştilor, cititori ai ziarului VIITORUL, organ al comitetului judeţean Mehedinţi", sub conducerea prof. Ion I. Ciurel. Comisia judeţeană de şah a organizat un concurs permanent de dezlegarea combinaţiilor, problemelor şi studiilor - Alfabetul şahistului, dotat cu premii şi diplome.

In biblioteca nici unui iubitor al şahului nu trebuie să lipsească colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice", cuprinzînd CRONICA (en passant fantastică) A ŞAHULUI, semnată de binecunoscutul maestru al sportului Emanuel Reicher. Istoricul şahului practic şi celui artistic (fascicula 460), scris cu multă vervă şi competenţă, bine documentat şi completat de poze şi biografii ale majorităţii maeştrilor şahului din trecut şi contemporani. E o lucrare valoroasă !

O iniţiativă lăudabilă a avut în ianuarie a.c., Comitetul sindic. al or. Sighet, organizînd, sub îndrumarea compozitorului V.Orgics, un concurs de dezlegarea problemelor de şah. Au participat 20 dezlegători, dintre care au fost premiaţi: S.Mesaros, I.Miculicean, N. Racuciu, Gh. Simion, G.Arangosi şi M.Bodo.